

S. ANGELINA PIELARSKA, elżb.

SPRAWOZDANIE Z CZYNNOŚCI ARCHIWUM I MUZEUM ARCHIDIECEZJALNEGO ORAZ BIBLIOTEKI KAPITULNEJ WE WROCŁAWIU W ROKU 1964

Praca w wymienionych instytucjach kościelnych odbywała się zgodnie z nakreślonym planem. Wszystkie wydatki osobowe i rzeczowe, konieczne do celowego funkcjonowania tego rodzaju instytucji, pokrywała z pełnym zrozumieniem Kuria Arcybiskupia.

I. STAN ZBIORÓW

1. KONSERWACJA

Wzorem lat poprzednich w roku sprawozdawczym oczyszczono zbiory; w porze letniej wymyto starannie dwa razy wszystkie magazyny archiwalne i biblioteczne. Stosownie do otrzymanych funduszków, poddano fachowej konserwacji i przeoprawie: 70 rękopisów archiwalnych, 3 inkunabuły, 15 starodruków oraz 3.414 druków nowych.

2. KONSERWACJA BUDYNKÓW

W r. 1964 poddano starannej konserwacji mury gmachu biblioteki z XVI w., naprawiono mury przyporowe, zakonserwowano łuki, gzymsy, naprawiono uszkodzone w czasie burzy dachy oraz rynny, wprawiono częściowo do okien kraty zabezpieczające, wykonano okna dachowe.

3. UDOŚTĘPNIANIE I USŁUGA

Korzystanie w celach naukowych ze zbiorów diecezjalnych jest całkowicie bezpłatne, a zbiory są dostępne dla każdego badacza naukowego. W okresie sprawozdawczym było:

1) ilość zwiedzeń korzystających ze zbiorów	1.363
2) wydanych do pracowni tomów książek	3.755
3) wydanych jednostek rękopisów	2.794
4) załatwionych pisemnych kwerend naukowych oraz informacji	61
5) załatwionych kwerend ustnych	1.531
6) wyjaśnień oraz informacji naukowych	1.979
7) załatwionych korespondencji	122
8) otrzymanych z parafii kopii metrykalnych	275
9) dokonanych adnotacji metrykalnych	221

4. NABYTKI ARCHIWALNE I BIBLIOTECZNE

Zbiory archiwalne powiększyły się w 1964 r. o 42 jednostki otrzymane z Kurii Arcybiskupiej i o 9 pozycji inwentarzowych, na które składają się archiwalia różnej treści z Międzylesia oraz dawne metryki kościelne z Lud-

willkowic Kłodzkich, Krajanowa, Kozuchowa, Długoleki, Zwróconej, Dziećmowic; kroniki ze Śmiałowic i Michalic.

Biblioteka kapitulna pozyskała w tym roku 8 rękopisów. Ponadto otrzymała ona, jako najcenniejszy dar tego roku, Biblię w języku polskim, drukowaną w Krakowie w 1577 r. u M. Szarfenberga, oraz 263 druki najnowsze, głównie z darowizny arcbpa Bolesława Kominka, bpa Wincentego Urbana, ks. kan. Andrzeja Gromadzkiego, ks. prof. Hermana Hoffmanna, ks. Feliksa Oko, ks. Franciszka Wołyniaka, ks. Stanisława Franczaka, ks. Zygmunta Majchrzaka i ks. dra Alfreda Świerka.

5. TEMATY PRAC

Udostępnione zbiory Archiwum i Biblioteki służyły różnym pracownikom naukowym, całkowicie lub częściowo, do opracowania następujących tematów:

a. Prace drukowane:

Bańka J. Ks. Emil Szramek (1887—1942). Szkic biograficzny. *Nasza Przeszość*. 18: 1963 s. 141—185.

Codex diplomaticus nec non epistolaris Silesiae. Kodeks dyplomatyczny Śląska. Zbiór dokumentów i listów dotyczących Śląska. Wyd. K. Maleczyński. T. 3. Wrocław 1964.

Dziurła H. Krzeszow. Wrocław 1964.

Hoffmann-Erbrecht L. Thomas Stoltzer. Leben und Schaffen. Kassel 1964.

Kapiszewski H. Cztery źródła do zywota św. Świrada. *Nasza Przeszość*. 19: 1964 s. 5—31, tabl. 6.

Kolbuszewski S. Herezja kanonika Jędrzeja Gałki. Wrocław 1964.

Kozuszek W.: Jan Benedykt Solfa, lekarz polskiego Odrodzenia. Wrocław 1964.

Leszczyńska B. W sprawie monografii Ludolfa z Żagania. *Acta Univers. Wratislav.* Nr 23. *Hist.* 1964 z. 8 s. 147—159.

Lewicka-Kamińska A.: Początki drukarstwa w Krakowie. W. *Księga pamiątkowa ku czci Karola Estreicher* (1827—1908). Kraków 1964 s. 233—257.

Peikert P.: Kronika dni obłężenia (Wrocław 22. 1. — 6. 5. 1945 r.). Do druku podali oraz wstępem i komentarzem opatrzyli K. Jonca i A. Konieczny. Wrocław 1964.

Tenże: Z kroniki obłężonego Wrocławia. *Odra* 1964 nr 2/36 s. 3—8.

Rymarz S.: Zawieranie małżeństw na ziemiach włączonych do Rzeszy oraz robotników polskich w Niemczech w latach 1939—1945. *Prawo kanon.* R. 6: 1963 nr 1/4 s. 361—432.

Skowrońska A.: Nie drukowane dokumenty biskupa Tomasza I z pierwszej połowy XIII wieku. *Śląs. Kwart. hist. Sobótka.* R. 19: 1964 nr 1/2 s. 161—170.

Sossalla J. Wschodnia obserwacja Wielkiego Postu na Śląsku. *Wiad. urz. Kurii Bisk. Śląska Opol.* R. 7: 1964 s. 164—167.

Świerk A. Rektorzy pierwszej szkoły miejskiej we Wrocławiu w okresie przed reformacją. *Acta Univers. Wratislav.* Nr 23. *Hist.* 1964 z. 8 s. 171—196.

Turoń B. Z dziejów kancelarii biskupów wrocławskich w Nysie w latach 1601—1700. *Śląs. kwart. hist. Sobótka.* R. 19: 1964 nr 1/2 s. 33—96.

Turoń W. Zarys dziejów kancelarii Henryka Probusa (1270—1290). *Śląs. kwart. hist. Sobótka.* R. 19: 1964 nr 1/2 s. 39—54.

Urban W. Fundacja dla polskiego kaznodziei w kościele św. Krzyża we Wrocławiu. *Wiad. urz. Kurii Bisk. Śląska Opol.* R. 19: 1964 s. 17—19.

Tenże: Jan XXIII (1958—1963). *Prawo kanon.* R. 7: 1964 nr 1/2 s. 5—14.

Tenże. Nieznany tekst polskiej modlitwy w okresie zarazy na Śląsku w pierwszej połowie XIX wieku. *Wiad. urz. Kurii Bisk. Śląska Opol.* R. 19: 1964 s. 45—47.

Tenże Papież Jan XXIII i jego pontyfikat. *Studia theol. vars.* A. 1: 1963 nr 2 s. 3—37.

Tenże W sprawie konwersji ks. Józefa Wittiga. *Homo Dei.* R. 33: 1964 nr 2 (113) s. 107—112.

Tenże: Z dziejów duszpasterstwa pokutnego w diecezji wrocławskiej do końca XVIII wieku. *Prawo kanon.* R. 7: 1964 nr 1/2 s. 201—231.

Tenże Założenie Seminarium Duchownego we Wrocławiu. *Homo Dei.* R. 33: 1964 nr 1 (115) s. 21—25.

b. Prace niedrukowane:

- Białczak K. Kult św. Józefa w Polsce.
 Brozek A. Migracje ludności spoza zaboru pruskiego na Górny Śląsk na przełomie XIX i XX wieku.
 Byczkowski J.: Żywiół polski na pograniczu Śląska Dolnego i Opolskiego w XIX i XX wieku.
 Cierpiłowska Z., Monografia Bolkowa.
 Figa I., Historia ruchu narodowego w Rejencji Opolskiej (1848—1903).
 Gottwald H.: Działalność Adolfa kardynała Bertrama.
 Jasiński K.: Genealogia Piastów.
 Kępiński J. Kontrreformacja na Śląsku w powiecie Jaworskim w latach 1648—1740.
 Kowalczyk L., Drukarnia jezuicka we Wrocławiu.
 Macurek D.: Stosunki Czech i Moraw z Wrocławiem.
 Malinowski P., Zarys historyczny śląskiej kustodii kapucynów.
 Maroń Fr.: Działalność ks. Wincentego Krańskiego.
 Mazur Br.: Ruchy heretyckie na Śląsku w XIII i XIV wieku.
 Morawiec J.: Związki łączące medycynę śląska z Uniwersytetem Jagiellońskim.
 Procek M., Zamek w Toszku w powiecie Gliwice.
 Ratsk P. Stosunki polsko-słowackie i dzieje Słowaczyny w średniowieczu.
 Rojewski A.: Kult liturgiczny św. Zygmunta w Polsce w okresie przedtrydenckim.
 Skowrońska A.: Dokument biskupi polski pierwszej połowy XIII w.
 Sługocki L.: Okupacja Zagania w 1813 r.
 Sossalla J.: Studia nad genezą zakonu kanoników regularnych św. Grobu Jerozolimskiego w Miechowie.
 Szulc H.: Typologia osiedli wiejskich na Śląsku Opolskim.
 Trzeński J.: Dowód z dokumentu w średniowiecznych summach procesowych.
 Tymoczko I.: Opieka nad uczniem w wiekach średnich.
 Urban W.: Szkice z dziejów rzymsko-katolickiej parafii w Bilce Szlacheckiej i jej duszpasterstwa.
 Tenze Z dziejów sokolickiej królewskiej.
 Wissbecke M.: Probleme der Parteingeschichte in Deutschland in den Jahren der Weltwirtschaftskrise 1929—1933.
 Witusik A.: Elekcja Jana Kazimierza.
 Wojtkowski J.: Początki kultu Matki Boskiej w Polsce.
 Zalewski Z.: Liturgia święta Bożego Ciała w Polsce w okresie przedtrydenckim.
 Zdeb E.: Roraty w Polsce.

c. Tematy prac alumnów Arcybiskupiego Seminarium Duchownego, członków seminarium historycznego:

- Stachura W.: Biblije polskie na Śląsku.

6. MIKROFILMOWANIE

Archiwum Archidiecezjalne i Biblioteka Kapitulna wykonywały w roku sprawozdawczym mikrofilmy dla badaczy naukowych oraz instytucji głównie w Stacji Mikrofilmowej Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu lub Ossolineum. Wykonano więc mikrofilmy dla: ks. prof. Tadeusza Miazgi, ks. Jana Heinego, Joachima Seidowskiego, Prezydium Rady Narodowej miasta Wrocławia, Archiwum Państwowego we Wrocławiu.

7. POKAZY

W okresie sprawozdawczym urządzono pokaz pt. *Biblia polska w zbiorach kapitulnych do roku 1945*. O tym pokazie pisała Irena Kania (*Za i Przeciw*. R. 8:1964 nr 11 = 364), że obrazuje „niezwykle ciekawy i bogaty dorobek polskiej biblistyki w wiekach przeszłych”. Wzmiankę o nim zamieściło również *Słowo Powszechne* (1964 nr 41 = 5463).

W sierpniu 1964 r. miało miejsce otwarcie wystawy pt. *Z dziejów soborów powszechnych*.

8. WYCIECZKI NAUKOWE

W r. 1964 odwiedziło Archiwum i Bibliotekę 13 wycieczek naukowych.

9. WYPOŻYCZANIE MIĘDZYBIBLIOTECZNE

Ze zbiorów Biblioteki Kapitulnej korzystały, drogą wypożyczenia międzybibliotecznego, następujące biblioteki: Biblioteka Śląska w Katowicach, Biblioteka Narodowa w Warszawie, Biblioteka Publiczna w Koszalinie, Biblioteka Narodowa w Poznaniu, Biblioteka Uniwersytecka KUL w Lublinie, Muzeum w Nowej Soli, Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu, Biblioteka Główna w Opolu, Muzeum Narodowe w Krakowie i in.

10. INNE PRACE

Pracownik Muzeum Archidiecezjalnego uczestniczył w seminarium muzealnictwa, zorganizowanym przez Ośrodek ABMK przy KUL w Lublinie w dniach 15—17 września 1964 r.

II. MUZEUM ARCHIDIECEZJALNE

Zbiory muzealne powiększyły się dzięki darowi czterech figur przez ks. kan. Kazimierza Niedźwiedzia z Owczar. Do działu numizmatyki podarował arcbp Bolesław Kominek 2 medale pamiątkowe i tyleż bp Wincenty Urban.

Muzeum zwiedziło 12.620 osób, w tym 36 wycieczek.